

Teknoloji Fakülteleri Mühendislik Fakülteleri ile Birleştirilsin...

SÖZDE MÜHENDİS YETİŞTİREN FAKÜLTELER

İrfan Şenlik
EMO Yönetim Kurulu Saymanı
irfan.senlik@emo.org.tr

Ülkeler bilim insanlarının yaptığı çalışmaların teknolojiye aktarılması ve üretime yönelik yapılan çalışmalar ile ilerlemekte, böylece gelişmişlik düzeylerini arttırabilmektedirler. Ülkemizde meslek alanımızı da ilgilendiren, üretim süreçlerine yönelik düzenlemelere ve sanayi politikalarına bakıldığında; toplumsal yarar anlayışından uzak, kalkınma, refah ve istihdamı göz ardı eden, plansız ve kuralsız bir yaklaşım egemendir. Bu genel yaklaşıma uygun biçimde mühendislik eğitimi; kamu ve toplum yararı yerine, sermaye güçlerinin çıkarlarına hizmet ederek, eğitim sürecindeki kurumların yeterli olanaklarla ve bilimsel bir anlayışla desteklenmediği koşullarda gerçekleştirilmektedir.

Günümüzde bilim ve teknoloji alanındaki gelişmeler, toplumların yapısını ve eğitim sistemlerini etkilemektedir. Teknoloji toplumunun eğitim felsefesi; yalnızca teknik sorunları çözüme yeteneğine sahip mühendisler yetiştirmek yerine, sorunu bütün olarak kavrayabilen mühendisler yetiştirmeye yönelmektedir. Mühendislik eğitiminde amaç, mühendislik esaslarını öğretmenin yanında tasarım yeteneklerinin geliştirilmesi ve tasarım sorunlarının çözülebilmesi olarak tanımlanabilir.

Ülkemizde mühendislik eğitimde açılan bölümler ve arttırılan kontenjanlar açısından planlama anlayışının olmamasının yanında Yükseköğretim Kurumu (YÖK) ile birlikte kurulan vakıf üniversitelerindeki mühendislik bölümleri ve devlet üniversitelerindeki "Teknoloji Fakülteleri" adı altında yeni düzenlemeler, meslek alanımızdaki mühendislik disiplinlerini doğrudan etkileyerek yeni sorunlar ortaya çıkarmıştır.

Yasal Boşluk Devam Ediyor

Beş yıl önce 13 Kasım 2009 tarih ve 2009/15546 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile çeşitli üniversitelere bağlı mesleki ve teknik eğitim fakültelerinin kapatılarak, teknoloji fakültesine dönüştürülmesine karar verilmiş ve 21 teknoloji fakültesi kurulmuştur. Teknoloji fakültelerinin kuruluş süreci, YÖK ve ilgili üniversiteler eliyle adeta gizli bir şekilde yürütülmüştür. Bu fakültelerinin hangi alanda ne gibi bir eğitim ve unvan vereceği, hangi bölümlerin kurulacağı gibi konularda kamuoyu ve konunun doğrudan tarafı olan TMMOB ile görüş alışverişinde bulunulmamıştır. Bakanlar Kurulu Kararı'nın hemen arkasından TMMOB ve bağlı odalar, konuyla ilgili görüşlerini kamuoyu ile paylaşmış, kararın yürütmesinin

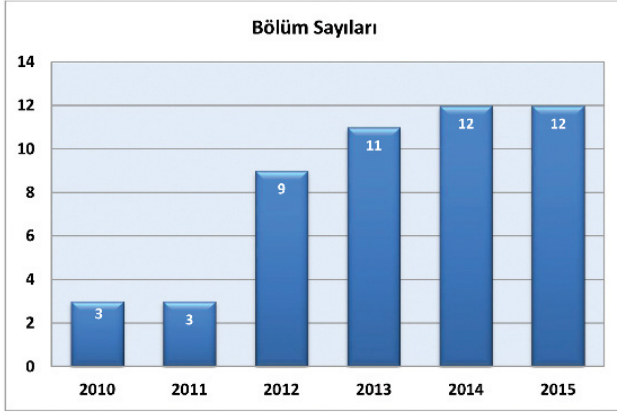
durdurulması ve iptali talebiyle davalar açmıştır. İlginç olan bu fakültelerin kurulumu ve bölümlere öğrenci alınmasının üzerinden uzun bir süre geçmesine rağmen, mezun olacakların unvanları ile ilgili yasal bir düzenleme yapılmamıştır. YÖK, hukuki altyapıyı hazırlamadan ve sistem içindeki yerini tanımlan-

madan ABD, AB gibi ülkelerin sistemlerine atıf yaparak, oluşacak sorunları sürece bırakmıştır. TMMOB ve EMO'nun açmış olduğu davaların üzerinden beş yıl geçmesinden sonra uygulamanın kısmen bozulmasına karar verilmiştir. Uzun süren dava süreci ve sonuçları, ülkemizdeki hukuk sisteminin tekrar gözden geçirilmesinin gerekliliğini ortaya koyan ayri bir sorundur.

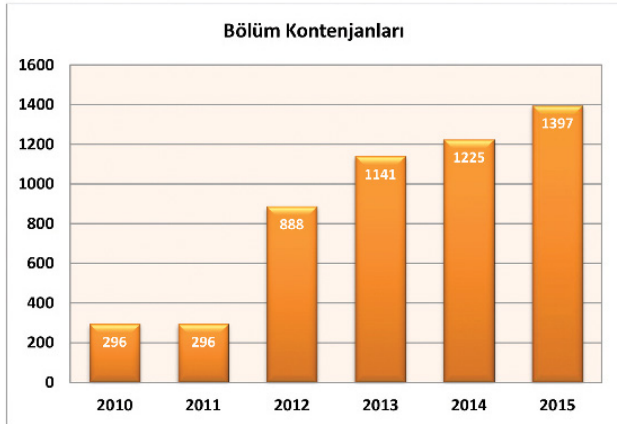
Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu, teknoloji fakültelerinin mühendislik bölümlerine mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları (M.T.O.K.) mezunları ile genel lise mezunlarının farklı giriş koşulları ile kabul edildiğine dikkat çekerken, almış olduğu kararda davalı idarenin vermiş olduğu savunmaya da ilgi göstermiştir. Özet olarak davalı idarenin savunmasına da atıf yapılarak; "Mühendislik fakülteleri ile teknoloji fakültelerinin eşdeğer eğitim kurumları olduğu ve her iki fakültenin de mühendis yetiştirdiği göz önüne alındığında, sözü edilen eğitim kurumlarına girecek olanların eşit koşullara tabi tutulması gerektiği halde, farklı giriş koşullarının kabul edilmesinin eşitlik ilkesine aykırı olduğu belirtilmiştir."

YÖK, 2010-2011 eğitim-öğretim yılında, öncelikli olarak mühendislik fakülteleri bulunan ve ağırlıklı olarak mühendis formasyonuna sahip öğretim elemanlarının yoğun olduğu üniversitelerde, teknoloji fakültelerine öğrenci almını gerçekleştirmiştir. Bu kapsamda meslek alanımızda da Gazi Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi ve Süleyman Demirel Üniversitesi'nin Teknoloji Fakültesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği bölümleri 2010-2011 eğitim-öğretim yılında toplam 296 öğrenci olarak öğretime başlamıştır. İki yıl bölüm ve kontenjan sayısında bir değişiklik olmamış; 2012-2013 eğitim-öğretim döneminde bölüm ve öğrenci sayısı 3'e katlanmıştır. Ayrıca aynı dönem Kocaeli Üniversitesi Teknoloji Fakültesi Biyomedikal Mühendisliği Bölümü öğrenci olarak öğrenime başlamıştır.

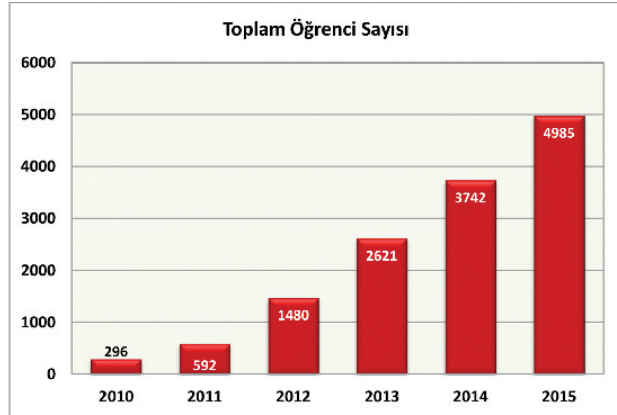
Teknoloji fakültelerinin meslek alanımızda lisans eğitimi veren; bölüm, kontenjan ve öğrenci sayılarının 5 yıllık süreç içindeki değişimi Grafik-1, Grafik-2 ve Grafik-3'de verilmiştir.

Grafik 1: Teknoloji Fakülteleri Meslek Alanımız Bölüm Sayısı

Grafik 2: Teknoloji Fakülteleri Meslek Alanımız Kontenjan Sayısı

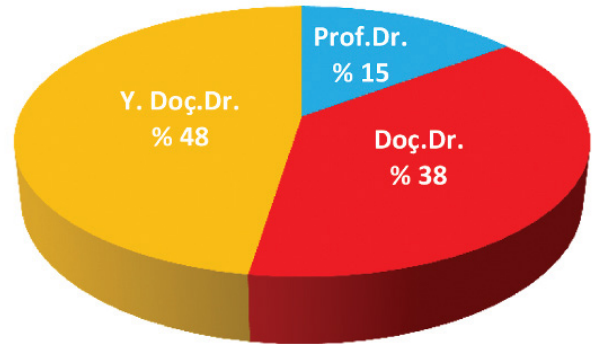
Grafik 3: Teknoloji Fakülteleri Meslek Alanımız Toplam Öğrenci Sayısı

Teknoloji fakülteleri meslek alanımız bölüm programlarına alınan öğrencilerin yıllara göre dağılımları Tablo-1'den ayrıntılı olarak izlenebilir.

Grafikler ve Tablo-1 incelendiğinde; bölüm ve kontenjan sayısı 2012 yılında 3 kat artmış, ayrıca 5 bölümde ikinci öğretim programı başlatılmıştır. Bölüm sayısı 2014 yılında 12'ye yükselmiş olup, bu bölümlerden 9'unda ikinci öğretim programı uygulanmaktadır. İlginç olan 2014 yılına göre 2015 yılında bölüm ve program sayısında bir değişiklik olmamasına karşılık kontenjanların yüzde 14 artırılmış olmasıdır. 2010 yılında meslek alanımıza alınan toplam öğrencinin yüzde 3'ü teknoloji fakültelerindeki bölümlere alınırken, 2015 yılında bu oran yüzde 10'a yükselmiştir.

Öncelikli olarak mühendislik formasyonuna sahip öğretim üyelerinin bulunduğu yerlerde kuruluşunu tamamlayıp öğrenci alan teknoloji fakültelerine süreç içinde teknik eğitim fakülteleri öğretim üyesi kadrolarının tamamı aktarılmıştır. İlk mezunlarını 2013-2014 öğretim yılı sonunda veren teknoloji fakültelerinin meslek alanımızdaki bölümlerin hiçbiri akredite değildir. Bu bölümlerin öğretim elemanlarının 2015 yılındaki dağılımı Tablo-2'de, öğretim üyelerinin unvanlara göre oransal dağılımı Grafik-4'de verilmiştir.

Genellikle teknik eğitim fakülteleri ya da Amasya Üniversitesi Teknoloji Fakültesi'nde olduğu gibi meslek yüksekokulu altyapısı ve öğretim kadrolarıyla kurulmuş olan teknoloji fakültelerinin meslek alanımız bölümlerinde ağırlıklı olarak mühendislik formasyonu olmayan öğretim elemanları ile eğitim-öğretim yürütülmektedir. Bu bölümlerin hiçbirinin henüz tanınıyor olmamalarının

Grafik 4: Teknoloji Fakülteleri 2015 Yılı Öğretim Üyesi Oransal Dağılımı

Tablo-1: Teknoloji Fakülteleri Meslek Alanımız Bölüm Öğrenci Kontenjanları

BÖLÜMLER	PROGRAM	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Elektrik-Elektronik Mühendisliği	I.Öğretim	218	218	488	617	617	682
	II.Öğretim	78	78	353	476	476	451
Biyomedikal Mühendisliği	I.Öğretim	-	-	47	48	90	111
	II.Öğretim	-	-	-	-	42	63
TOPLAM		296	296	888	1141	1225	1397

Tablo 2: Teknoloji Fakülteleri 2015 Yılı Öğretim Elemanları Dağılımı

BÖLÜMLER	Öğretim elemanları dağılımı					TOPLAM
	Prof. Dr.	Doç.Dr.	Y. Doç. Dr.	Öğr. Gör.	Araş. Gör.	
Elektrik-Elektronik Mühendisliği	11	36	41	1	48	137
Biyomedikal Mühendisliği	4	2	7	-	5	18
TOPLAM	15	38	48	1	53	155

yanında öğrenimin niteliğine etki eden en önemli parametre, öğretim kadrosu ve öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısının fazlalığıdır. Öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısı 25'i aşmaması gerekirken, öngörülenin iki katıdır (50 öğrenci). Bunun yanında laboratuvar ve uygulamalarda görev alacak olan araştırma görevlisi sayısı çok yetersiz olup; 2015 yılında araştırma görevlisi başına yaklaşık 100 öğrenci düşmektedir. Kuruluş gerekçeleri; "Türkiye sanayinin uygulama becerisi yüksek mühendislere gereksinimini karşılamak ve yetiştirmek" olan bu fakültelerin, var olan akademik kadrolarıyla öngörülen amacı gerçekleştirmeleri çelişmektedir.

Mühendislik Eğitiminde Yaratılan Açmazlar

Birçoğu teknik eğitim fakültelerinin kadro ve fiziksel olanaklarıyla kurulan teknoloji fakülteleri mühendislik bölümleri ile aynı üniversite bünyesinde mühendislik fakültesine bağlı aynı adı taşıyan mühendislik bölümleri oluşmuştur. Bu durum Yükseköğretim Yasası ile bağdaşmadığı gibi, nitelikli ara insan gücünü ortadan kaldırması açısından 3795 sayılı Yasa ile getirilen amaç ve ilkelere de aykırılık taşımaktadır.

Meslek alanımızda açılan bölümler ve arttırılan kontenjanlar açısından planlama anlayışının olmamasının yanında sayıları hızla artan vakıf üniversitelerindeki meslek alanımız bölümlerine çok düşük puanlarla öğrenci kabul edilmesi, kontenjanların boş kalması gibi sorunlar ortadayken teknoloji fakültelerinde mühendislik bölümlerinin kurulması; mühendislik mesleğimizi, yetki ve sorumluluk alanlarımızı karmaşaya sürüklemiştir.

Birçoğu mühendislik unvan ve formasyonuna sahip olmayan öğretim üyelerinin bulunduğu teknoloji fakültelerinde mühendislik eğitimi verilmesi ayrı bir sorun olarak ortaya çıkmıştır. "Uygulama mühendisi yetiştireceğiz" iddiası ile gündeme getirilen ve kurulan bu fakültelerinin laboratuvar ve uygulamalarını yürütecek olan araştırma görevlisi sayısının çok yetersiz olması kuruluş amacına uymayan tartışılması gereken bir durumdur.

Gerçekte teknoloji fakültelerinin asıl kuruluş nedeni; YÖK tarafından 2013 yılında uygulamaya konulan mühendislik

Teknoloji fakültelerinin mühendislik bölümlerine öğrenci alınmasına son verilerek, bu fakültelerin bölümleri aynı üniversitede bulunan mühendislik fakültelerinin ilgili bölümleri ile birleştirilmeli; mühendis olmayan akademik kadrolar teknik eğitim fakülteleri ya da meslek yüksekokullarına geri aktarılmalıdır.

tamamlama programları ile birlikte teknik öğretmenlere unvan değişikliği olanağını sağlamaktır. Böylece öncelikli olarak teknik eğitim fakültelerinden mezun olanlara mühendislik alanında hizmet veya üretimle ilgili proje yapma, planlama, yönetme, uygulama, kontrol, ürün geliştirme, test, analiz ve imalat konularında imza yetkisi ve sorumluluk verilmesi amaçlanmıştır.

Teknoloji Fakülteleri Kapatılmalı

Mühendislik mesleğinin değersizleştirilmesine yönelik olarak, kurulan teknoloji fakültelerindeki mühendislik bölümleri ile teknik eğitim fakültelerinden mezun olanların göstermelik sınavlarla mühendis tamamlama programlarına alınması uygulamalarından vazgeçilmelidir. Teknoloji fakültelerinin mühendislik bölümlerine öğrenci alınmasına son verilerek, bu fakültelerin bölümleri aynı üniversitede bulunan mühendislik fakültelerinin ilgili bölümleri ile birleştirilmeli; mühendis olmayan akademik kadrolar teknik eğitim fakülteleri ya da meslek yüksekokullarına geri aktarılmalıdır.

Yükseköğretime ilişkin kararların ülke ihtiyacına yönelik ve planlama dahilinde alınması gereklidir. Daha çok işsiz mühendis yerine bilgili, iyi eğitilmiş mühendisler ile ülkemizin gelişmesine katkı sağlayacak politikalar oluşturulmalı; mühendislik eğitimi veren üniversitelerimizde bilimsel, bağımsız, özerk bir yapı kurulmalıdır.

Kaynaklar

1. Şenlik, İ., "Elektrik-Elektronik Mühendisliği Eğitimi ve Meslek Alanımıza Yansımaları", Elektrik Mühendisliği Dergisi, Sayı:446, s. 48-51, 2013
2. Şenlik, İ., "Türkiye'de Elektrik-Elektronik-Biyomedikal-Kontrol Mühendisliği Eğitiminin Tarihsel Süreci", Elektrik Mühendisliği Dergisi, Sayı:450, s. 61-66, 2014
3. "Teknoloji Fakülteleri Gerçeği", Elektrik Mühendisleri Odası(EMO), Kitap Derleme, Yayın No:GY/2010/11
4. "Teknoloji Fakülteleri Üzerine TMMOB Görüşü",42. Dönem Çalışma Raporu, Nisan 2011
5. <http://www.osym.gov.tr>
6. <https://istatistik.yok.gov.tr> ■

